

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 9To/34/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8318010801
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 09. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Farkaš
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8318010801.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Farkaša a sudcov JUDr. Emila Dubňanského a JUDr. Rastislava Vargu, PhD., LL.M., MBA na verejnom zasadnutí konanom dňa 05.09.2019, v trestnej veci obžalovaného I. W., pre zločin sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák., o odvolaní obžalovaného proti rozsudku Okresného súdu Humenné sp. zn. 3T/137/2018 zo dňa 26.04.2019 takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. poriadku **z r u š u j e** napadnutý rozsudok vo výroku o treste a vo výroku o uložení ochranného opatrenia.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. poriadku

obžalovanému I. W., nar. XX.XX.XXXX v O., trvale
bytom O., G.. D. XXX/XX,

u k l a d á :

Podľa § 201 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 42 ods. 1 Tr. zák. s prihladením na § 37 písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. súhrnný trest odňatia slobody na 10 (desať) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. na výkon trestu odňatia slobody ho **z a r a d ť u j e** do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. **z r u š u j e** výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1T/53/2018 zo dňa 31.07.2018, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.8.2018, ktorým bol obžalovanému podľa § 207 ods. 3 Tr. zák., § 353 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. s prihladením na § 36 písm. l/, n/ Tr. zák., § 37 písm. m/ Tr. zák. za aplikácie § 38 ods. 3 Tr. zák. uložený trest odňatia slobody v trvaní 18 (osemnásť) mesiacov a podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. výkon trestu odňatia slobody bol podmienene odložený a podľa § 50 ods. 1 Tr. zák. určená skúšobná doba v trvaní 24 (mesiacov), ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Humenné sp. zn. 3T/137/2018 zo dňa 26.04.2019 uznal obž. I. W. vinným zo spáchania pokračujúceho zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák., ktorý spáchal tak, že

-v presne nezistené dni v nočných hodinách v období od 01.07.2017 do 07.07.2017 a tiež v období od 10.08.2017 do 18.08.2017 v byte č. XX na X. poschodí obytného domu č. XXX/XX na ulici kpt. D. v O. najmenej dvakrát sexuálne zneužil maloletú P.Š., nar. 02.03.2008, tak, že ju najprv prinútil vypiť alkohol, na počítači prehrával videá s pornografiou, ktoré s ním mala maloletá pozeráť, počas toho sa vyzliekol a vyzliekol aj maloletú, ohmatával ju v rozkroku a následne ho mala maloletá uspokojovať rukou a orálne.

Za to mu súd uložil:

Podľa § 201 ods. 2 Tr. zák., s použitím § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, 4 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 10 rokov nepodmienečne.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. pre výkon trestu odňatia slobody ho zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 73 ods. 2 písm. c/ Tr. zák. uložil obžalovanému aj ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou.

Dňa 09.05.2019 obžalovaný prostredníctvom svojho obhajcu podal odvolanie proti rozsudku. Odvolanie smeruje proti výroku o vine a treste. Obhajca obžalovaného odôvodnil odvolanie podaním, ktoré bolo doručené súdu dňa 11.06.2019. Obhajca konštatuje, že súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní si osvojil záver, že obžalovaný svojím konaním naplnil znaky skutkovej podstaty zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák. Zo strany orgánov činných v trestnom konaní nebol zabezpečený žiaden relevantný dôkaz o tom, že by sexuálne zneužil maloletú A. S.. Z výsluchu svedka - osoby mladšej ako 15 rokov, A. S., nevyplýva, aby ju sexuálne zneužil alebo sa dopustil iného protiprávneho konania. Maloletá prvýkrát „skutok“ opísala až pri psychologickom vyšetrení, čo nesie známky ovplyvňovania matkou maloletej V. S.. Z psychologického znaleckého posudku vypracovaného Doc. Mgr. Art. M. B. R., A. je zrejmé, že maloletá bola donútená matkou k výpovedi, keď uvádza: cituje: „Lebo mama mi vravela, že to mám povedať.“ Celé obvinenie je založené na výpovedi svedkyne V. S.. Zastáva názor, že výpovede svedkyne V. S. sú jednoznačne motivované snahou ublížiť mu, dostať ho do výkonu trestu, pričom sa jedná o nepravdivé skutočnosti. V tejto súvislosti obhajca poukázal na ustanovenie § 150 Tr. por. a zdôraznil, že z dôvodu pochybností o vierohodnosti výpovede svedkyne V. S. v rámci prípravného konania podaním zo dňa 19.09.2018 bolo navrhnuté, aby v rámci vyšetrovania sa doplnilo dokazovanie o vyšetrení duševného stavu svedkyne V. S. z dôvodu podozrenia, že má psychickú poruchu. V prípade zistenia psychickej poruchy u svedkyne jej výpovede nemožno považovať za vierohodné, pričom je obmedzená jej schopnosť svedkyne ku plnohodnotnej účasti na vyšetrovaní. Orgány činné v trestnom konaní tento návrh ako nedôvodný zamietli, preto dňa 17.12.2018 bol konajúcemu súdu opätovne podaný návrh, aby sa doplnilo dokazovanie o vyšetrenie duševného stavu svedkyne V. S. z tých istých dôvodov. Rovnaký návrh bol prednesený aj na hlavnom pojednávaní konanom dňa 26.04.2019.

Obhajoba konštatuje, že bol podaný aj návrh na vykonanie kontrolného posudku znalcom z odboru sexuológie s odôvodnením, že znalecké posudky vypracované v súdnom konaní vedenom na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 2T/287/2014 nepreukázali žiadnu sexuálnu deviáciu obžalovaného, na rozdiel od záverov znaleckého posudku MUDr. W. Y. S., ktorá mala zistiť vrodenu sexuálnu deviáciu - sexuálnu agresivitu. Súd návrhy na doplnenie dokazovania zamietol. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že mu nebolo umožnené zabezpečiť si vlastné znalecké posudky, čím došlo k porušeniu zásady kontradiktórnosti konania. Obhajca poukázal na zásadu vyjadrenú v § 2 ods. 10 Tr. por. a zdôraznil, že došlo zásadným spôsobom k porušeniu práva na obhajobu, pretože prvostupňový súd nevykonal všetky ním navrhnuté dôkazy, ktoré mali svedčiť v prospech obžalovaného, vykonal len tie dôkazy, ktoré svedčali v jeho neprospech, v dôsledku čoho nedošlo k objektívnemu zisteniu a následnému posúdeniu skutkového stavu veci. Ak uplatnenie práva na obhajobu spočíva aj v navrhovaní dôkazov, zodpovedá mu povinnosť orgánov činných v trestnom konaní a súdu zaoberať sa každým dôkazným návrhom a najneskôr pred meritorným rozhodnutím tomuto návrhu buď vyhovieť alebo ho odmietnuť, resp. rozhodnúť, že ďalšie dôkazy vykonávať nebude.

Obhajca konštatuje, že na hlavnom pojednávaní sa prokurátor nemôže dožadovať dôkaznej aktivity zo strany súdu v zmysle § 2 ods. 11 Tr. por., ak dôkazné prostriedky mohol a mal zabezpečiť už sám. Súd nie je partnerom ani pomocníkom prokurátora pri preukazovaní skutkového stavu veci, ale nestranným

„riešiteľom“ sporu medzi štátom a obžalovaným. Dôkazná aktivita zo strany súdu v prospech obžaloby nie je konformná s právom na spravodlivý proces v zmysle čl. 6 Dohovoru a rozdelením úloh jednotlivých strán v spore a s úlohou súdu ostať nestranným riešiteľom tohto sporu. V zmysle § 2 ods. 11 Tr. por. môže súd vykonať na hlavnom pojednávaní aj dôkazy, ktoré strany nenavrhli. Iniciatíva súdu pri vykonaní dôkazov má však svoje hranice a tie končia, kde začínajú hranice spravodlivého procesu a hranice rovnosti strán v konaní pred súdom a kontradiktórnosti procesu. Pri tomto rozhodovaní musí súd zachovať nestrannosť, nesmie iniciatívne napomáhať jednej alebo druhej strane. Ak by sa tak stalo, došlo by k porušeniu nielen zásady rovnosti strán, ale v konaní pred súdom aj zásady spravodlivého procesu. V tejto súvislosti poukazuje, že súd odmietnutím navrhovaných dôkazov porušil zásadu rovnosti strán v konaní pred súdom, rovnako aj zásadu spravodlivého procesu a kontradiktórnosti konania.

Rozsudok pokladá za nezákonný vo výroku o treste. Nezákonnosť vidí v tom, že súd prvého stupňa pri ukladaní trestu nezohľadnil dôsledne zásady pre ukládanie trestu uvedené v § 34 ods. 1, 3, 4 Tr. zák. Súd prvého stupňa uvedené ustanovenia zohľadnil nesprávne, neprihliadal na jeho osobné pomery, hodnotenie osoby a možnosť jeho nápravy. Trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život. Pri určovaní druhu a výmery trestu prihliadne najmä na spôsob spáchania činu, jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatela a možnosti jeho nápravy. V danom prípade bol uložený neprimerane prísny trest.

Obhajca tieto dôvody zhrnul, že na základe vyšetrovania, výsluchu obžalovaného a svedkov na hlavnom pojednávaní, neexistuje žiaden priamy dôkaz, na základe ktorého by bolo možné vyvodiť jednoznačný záver, že svojím konaním naplnil skutkovú podstatu zločinu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods.1, 2 písm. b/ Tr. zák. Neexistuje ucelená reťaz priamych a nepriamych dôkazov, z ktorých by sa dalo bezpečne dokázať, že sa stal skutok a že tento spáchal obžalovaný, ako to uvádza prokurátor v obžalobe. Súd nerozhodol správne, spravodlivo a rovnako nepostupoval súd prvého stupňa aj pri ukladaní trestu, jeho druhu, výšky a výmery. V dôsledku toho sú tu pochybnosti o správnosti skutkových zistení uvedených v rozsudku. Prvostupňový súd sa nevenoval s rovnakou starostlivosťou objasneniu okolností svedčiacich v prospech obžalovaného. Súd nevzal do úvahy výpoveď priameho svedka O. W., pričom túto výpoveď vyhodnotil nesprávne. Vzhľadom na tieto skutočnosti navrhol, aby krajský súd napadnutý rozsudok podľa § 321 ods. 1 písm. a/, c/, e/ Tr. por. zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Na základe riadne a včas podaného odvolania preskúmal krajský súd podľa ustanovenia § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Na základe tohto preskúmania krajský súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného je sčasti dôvodné, ale nie z dôvodov uvádzaných v odôvodnení odvolania, ale z dôvodu, že súd prvého stupňa pri svojom rozhodovaní nezohľadnil odsúdenie obžalovaného v inej trestnej veci, čím došlo k porušeniu zásad pri ukladaní trestu u obžalovaného I. W..

Súd prvého stupňa na hlavných pojednávaniach postupoval tak, že bol zistený skutkový stav veci, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie. Dôkazy obstarával a s rovnakou starostlivosťou objasňoval okolnosti svedčiace tak proti obžalovnému ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech. V oboch smeroch vykonával dôkazy tak, aby umožnili spravodlivé rozhodnutie. Týmto postupom súdu došlo k naplneniu základnej zásady vyjadrenej v § 2 ods. 10 Tr. por.

Súd prvého stupňa hodnotil dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu, jednotlivo i v ich súhrne, nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgán činný v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Týmto postupom došlo k naplneniu základnej zásady vyjadrenej v § 2 ods. 12 Tr. por.

Súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí podrobne rozobral jednotlivé dôkazné prostriedky a skutočnosti vyplývajúce z týchto dôkazných prostriedkov tak, ako sú uvedené v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa.

K samotným odvolacím námietkam odvolateľa krajský súd musí konštatovať, že nejde o nové námietky. Tieto námietky boli prednášané, v podstate ako odvolateľ aj zdôrazňuje, tak v štádiu prípravného konania, následne v rámci dokazovania na hlavnom pojednávaní.

Obhajoba v rámci odvolania poukázala na obsah výpovede maloletej z prípravného konania, kde zdôraznila, že z tejto výpovede nevyplývajú konkrétne skutočnosti, ktoré by odôvodňovali podanie obžaloby na obžalovaného a že maloletá svojou výpoveďou neusvedčuje obžalovaného zo spáchania skutku, preto domáhala sa obhajoba zopakovania výsluchu maloletej na hlavnom pojednávaní. Správne postupoval súd prvého stupňa, ak takýto návrh zamietol. Tento návrh bol prednesený aj v rámci odvolacieho konania. Aj odvolací súd tento návrh zamietol, pritom mal na zreteli práve ustanovenie § 135 ods. 1 Tr. por. Pri tomto rozhodovaní zohľadnil nielen osobu maloletej, jej vek v čase spáchania skutku, ale mal na zreteli aj povahu a okolnosti spáchania trestného činu, ktoré by mohli nepriaznivo ovplyvňovať duševný a mravný vývoj. V danom prípade ide o trestný čin proti ľudskej dôstojnosti a podľa názoru krajského súdu, výsluch v prípravnom konaní pri dodržaní všetkých pravidiel uvedených v § 135 Tr. por., je dostatočným, bol vedený ohľaduplne a nie je potrebné ho opakovať na hlavnom pojednávaní a tým oživovať v pamäti poškodenej prežité udalosti.

Obhajoba tak v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní a v rámci odvolacieho konania sa domáhala vyšetrenia duševného stavu matky maloletej V. S.. Súd prvého stupňa postupoval správne, keď tento návrh zamietol, pretože ani v štádiu prípravného konania ani v priebehu konania pred súdom prvého stupňa nevznikli pochybnosti u svedkyne V. S., že by bola podstatne znížená jej schopnosť správne vnímať alebo vypovedať. Táto svedkyňa tak v prípravnom konaní ako aj na hlavnom pojednávaní vypovedala konzistentne. Krajský súd nezistil okolnosti, ktoré by podporovali tvrdenie obhajoby, že výpoveď svedkyne V. S. bola motivovaná snahou ublížiť obžalovanému a dostať ho do výkonu trestu odňatia slobody. Ani samotná veta, ktorá je uvedená v znaleckom posudku znalkyne Doc. Mgr. Art. M. B. R., A., že mama maloletej vravela, že to má povedať, nesvedčí tomuto záveru, ktorý prezentuje obhajoba v rámci odvolania. Krajský súd dodáva, že vzhľadom na charakter trestnej činnosti je iba prirodzené, že obeť trestného činu má problém popísať prežité udalosti. Je všeobecne známe, že tieto obeť trestných činov proti ľudskej dôstojnosti, snažia sa vytesniť prežité udalosti a samotná veta, ktorá je vytrhnutá z kontextu zo znaleckého posudku, nesvedčí o tom, že by došlo k návodu svedkyne V. S. k výpovedi maloletej. Ide iba o typické utvrdzovanie dieťaťa, aby povedalo to, čo prežilo. Táto veta nie je motivačná, smerujúca k dosiahnutiu cieľa, ktorý prezentuje obhajoba vo svojom odvolaní.

Obhajoba sa domáhala vypracovania kontrolného znaleckého posudku z odboru psychiatrie - sexuológie na obžalovaného I. W.. Tento svoj návrh obhajoba odôvodňovala tým, že v inej trestnej veci vedenej na Okresnom súde Svidník bol spracovaný znalecký posudok z odboru psychiatrie na obžalovaného a v tomto znaleckom posudku nie je uvádzané, že by obžalovaný trpel sexuálnou deviáciou. Krajský súd v tejto súvislosti musí zdôrazniť, že správne obhajoba poukazuje, že ide o znalecký posudok v inej trestnej veci. V tejto trestnej veci bol spracovaný znalecký posudok z odboru psychiatrie znalcom MUDr. V. A.. Vzhľadom na skutočnosť, že je vedené trestné stíhanie za sexuálny trestný čin, znalec dňa 09.04.2018 požiadal o súhlas na umožnenie pribratia na spoluprácu MUDr. Y. S., ktorá by realizovala u obžalovaného PPG vyšetrenie. Dňa 12.04.2018 takýto súhlas na pribratie konzultanta bol daný vyšetrovateľom. Krajský súd zdôrazňuje, že v tejto trestnej veci bol spracovaný iba jeden znalecký posudok, ktorý nemôže byť konfrontovaný so znaleckým posudkom z iného trestného konania. Krajský súd tak, ako aj súd prvého stupňa, nemal pochybnosti o správnosti znaleckého posudku, nezistil okolnosti, ktoré by odôvodňovali spracovanie kontrolného znaleckého posudku, ako sa toho domáha obhajoba, preto sa stotožnil s postupom súdu prvého stupňa, ktorý takýto návrh na doplnenie dokazovania zamietol. Krajský súd nezistil ani okolnosti, na ktoré poukazuje obhajoba v rámci odvolania, že súd prvého stupňa svojím postupom im zabránil spracovanie vlastného znaleckého posudku z odboru psychiatrie.

Úvahy súdu prvého stupňa pri hodnotení jednotlivých dôkazov a skutočností vyplývajúcich z týchto dôkazov sú správne. Krajský súd sa s týmito úvahami súdu prvého stupňa stotožnil a stotožnil sa aj so záverom súdu prvého stupňa, že bolo preukázané, že obžalovaný spáchal skutok, ktorý je uvedený v skutkovej vete vo výrokovvej časti napadnutého rozsudku. Rovnako krajský súd sa stotožnil s právnou kvalifikáciou tak, ako to ustálil súd prvého stupňa, že obžalovaný I. W. svojím konaním naplnil všetky pojmové znaky skutkovej podstaty trestného činu sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 1, 2 písm. b/ Tr. zák. a to po stránke objektívnej ako aj subjektívnej, s úmyslom priamym.

Súd prvého stupňa pochybil pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu, keď nemal na zreteli predchádzajúce odsúdenie u obžalovaného a to trestným rozkazom Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1T/53/2018 zo dňa 31.07.2018. Krajský súd v tomto smere doplnil dokazovanie pripojením si spisu a oboznámením predmetného trestného rozkazu. Po oboznámení sa s rozhodnutím v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Trenčín sp. zn. 1T/53/2018 krajský súd dospel k záveru, že sú u obžalovaného splnené podmienky pre ukladanie súhrnného trestu odňatia slobody, pretože trestný čin spáchal skôr, ako Okresným súdom Trenčín bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok za iný trestný čin. Krajský súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že u obžalovaného nezistil žiadnu poľahčujúcu okolnosť. Na druhej strane je príťažujúca okolnosť, že už bol za trestný čin odsúdený. Aj keď ide o zbiehajúcu sa trestnú činnosť, krajský súd, vzhľadom na absenciu odvolania prokurátora, nemohol pričítať ďalšiu príťažujúcu okolnosť a to, že spáchal viac trestných činov. Rovnako krajský súd nemohol pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu zohľadniť okolnosť, že obžalovaný opätovne spáchal zločin, pretože uplatňovanie týchto inštitútov by ho dostalo do horšieho postavenia a v danom prípade krajský súd rozhodoval iba na podklade odvolania obžalovaného.

Krajský súd sa stotožnil s názorom, že účel trestu, ktorý je vyjadrený v § 34 ods. 1 Tr. zák. sa u obžalovaného I. W. dosiahne trestom odňatia slobody v trvaní 10 rokov. Vzhľadom na skutočnosť, že obžalovaný v dobe posledných 10-tich rokov bol vo výkone trestu odňatia slobody, krajský súd ho pre výkon tohto trestu zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd ukladal obžalovanému súhrnný trest odňatia slobody, preto rešpektujúc zásady pri ukladaní súhrnného trestu odňatia slobody, zrušil aj výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Trenčín sp. zn. 1T/53/2018 zo dňa 31.07.2018 a všetky na tento výrok obsahovo nadväzujúce rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Zároveň krajský súd uložil obžalovanému aj ochranné sexuologické liečenie ambulantnou formou. Vychádzal pritom zo záverov znaleckého posudku znalcov z odboru psychiatrie a sexuológie, ktorí navrhli, vzhľadom na zistenú deviáciu, uložiť obžalovanému toto ochranné liečenie ambulantnou formou.

Vzhľadom na tieto skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.
jednohlasne

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.